

Херсонська обласна державна адміністрація
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

СХВАЛЕНО
Протокол науково-
методичної ради
державного архіву
Херсонської області
30.10.2020 № 5

**ЗНАМЕННІ
І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ
ХЕРСОНЩИНИ
НА 2021 РІК**

Календар

Херсон
2020

ЗМІСТ

Вступ	3
Міжнародні, державні, професійні та головні церковні свята	6
Пам'ятні дати в історії краю	17
Ювілеї видатних херсонців	22

ВСТУП

25 лютого 2021 року відзначатиметься на державному рівні **150-річчя від дня народження Лесі Українки** (Лариси Петрівни Косач-Квітки, 1871–1913) – видатної української письменниці та громадського діяча, однієї з центральних постатей національної культури, враховуючи її винятковий внесок у розвиток української літератури, у культурне, освітнє та суспільно-політичне життя України (*Постанова Верховної Ради України від 08.02.2018 № 2286–VIII*).

2 квітня 2021 р. виповнюється **100 років від створення мережі архівних установ Херсонської області.**

Початок організації архівної справи на Херсонщині поклало розпорядження Херсонського повітового виконкому від 2 квітня 1921 р. про створення особливої архівної комісії з вилучення та утилізації документів дореволюційних установ. Через п'ять років, з жовтня 1926 р., у Херсоні розпочало свою діяльність округове архівне управління. Наступні реорганізації були викликані змінами в адміністративно-територіальному поділі України. З 16 вересня 1930 р. округове архівне управління почало діяти як місцеве. З 26 лютого 1932 р. Херсонське місцеве архівне управління реорганізовувалось у державний історичний архів, підпорядкований Одеському обласному архівному управлінню. Обласна мережа архівних установ поповнилась новоутвореними районними та міськими архівами. За актом від 12 травня 1938 р. Херсонський державний історичний архів було передано Миколаївському обласному архівному управлінню, яке у серпні 1939 р. було реорганізоване в архівний відділ Миколаївського обласного управління НКВС.

Після утворення Херсонської області Державний архів Херсонської області був підпорядкований відділу державних архівів УНКВС по Херсонській області, з 1946 р. – архівному відділу УМВС по Херсонській області. Архівні установи перебували у системі МВС до 1960 р., коли їх було підпорядковано Архівному управлінню при Раді Міністрів УРСР. Архівний відділ УМВС у 1960 р. було перетворено в архівний відділ виконкому Херсонської обласної ради, а 27 жовтня 1988 р. – ліквідовано, його функції управління архівною справою на території Херсонської області були поєднані із завданнями державного архіву області. З 2004 р. мережу архівних установ області доповнили трудові архіви.

26 квітня 2021 р. виповнюються **35-ті роковини Чорнобильської катастрофи.** В Україні відбудуться заходи з метою гідного вшанування подвигу учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (26 квітня 1986 р.), належного забезпечення соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, створення умов для економічної реабілітації та розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення, а також посилення уваги суспільства й світової спільноти до проблем подолання наслідків цієї техногенної катастрофи.

22 червня 2021 р. виповнюють 80-ті роковини початку бойових дій в Україні у роки Другої світової війни.

Бойові дії сягнули Херсонщини 10 серпня 1941 р. на півночі Нововоронцовського району. Правобережною Херсонщиною до переправ через Дніпро відступали війська Південного фронту: 18-та армія з півночі Миколаївщини – на Нікополь, 9-та армія від Миколаєва – на Берислав та Херсон. 15 серпня частини 9-ї армії почали переправу на лівий берег понтонним мостом в районі села Антонівка та кораблями і баржами із Херсонського річного порту. Тоді ж із Миколаєва в гирло Дніпра до Херсону ввійшли кораблі та сухопутні частини Дунайської воєнної флотилії, яка організувала оборону міста та переправ. Херсон обороняли монітор “Ударний”, канонірський човен “Дніпро”, мінний загороджувач “Колгоспник”, штабний корабель “Буг”, загін бронекатерів, зенітний артдивізіон, кулеметна рота, рота морської піхоти, флотський полукіпаж. Місто також захищали 500 бійців винищувального батальйону народного ополчення.

19 серпня 1941 р. Херсон було окуповано гітлерівцями. Важкі бої розгорнулися за Бериславсько–Каховську переправу та під Каховкою, де гітлерівським військам протистояли бійці 51-ї Перекопської стрілецької дивізії 9-ї армії та кораблі Дунайської воєнної флотилії. 30 серпня в районі Берислава ворог прорвався на лівий берег, 2 вересня була захоплена Каховка, 9 вересня гітлерівці прорвали фронт і до середини місяця окупували північний схід Херсонщини включно із Генічеськом (16 вересня).

Моряки та сухопутні формування Дунайської воєнної флотилії під прикриттям кораблів мужньо билися з ворогом в районі Голої Пристані, Нової та Старої Збур’ївки, Бехтер, Рибальчого та Прогноїв (нині – Геройське), у Дніпро-Бузькому лимані та Ягорлицькій затоці.

Частини Окремої 51-ї армії захищали підступи до Криму, стримуючи безперервні атаки гітлерівців у районі Чаплинка – Армянськ. Їм на допомогу був утворений 120-й Перекопсько-Чонгарський артилерійський дивізіон Чорноморського флоту, який складався із семи окремих берегових батарей. На Арабатській Стрілці в районі Генгірки була збудована 127-ма окрема артилерійська батарея, яка 15 вересня першою із батарей артдивізіону прийняла бій. Батарея вистояла до 24 вересня, коли через Перекоп і Чонгар гітлерівські війська увійшли до Криму, і була підірвана власними захисниками.

Також 24 вересня ворожі війська окупували останній населений пункт Херсонщини – село Червоний Чабан (нині – Преображенка). 25 вересня дунайці евакуювались із Кінбурнської коси. А Тендрівську косу Дунайська воєнна флотилія обороняла до листопада 1941 р.

Шануючи своїх співвітчизників, наша держава відзначає 22 червня як День скорботи і вшанування пам’яті жертв війни в Україні.

28 червня 2021 р. відзначатиметься 25-та річниця Конституції України.

До дня прийняття Основного Закону Україна пройшла довгий і важкий шлях конституціоналізації. Історія українського конституціоналізму сягає глибин козаччини (Конституція Пилипа Орлика 1710 р.). Формування його основних політичних засад відбувалося у роки української революції 1917–1921 рр. (Конституція УНР 1918 р.). Політичні й економічні основи Української РСР базувалися на чотирьох радянських конституціях (Конституції УСРР 1919 р., 1929 р. та Конституції УРСР 1937 р., 1978 р.).

Основа сучасного конституціоналізму України закладена проголошенням державного суверенітету України у 1991 р., формуванням нової політичної системи українського суспільства та нормативним закріпленням порядку організації і здійснення державної влади прийняттям Верховною Радою України 28 червня 1996 р. Конституції України.

24 серпня 2021 р. відзначатиметься 30-та річниця незалежності України з нагоди знаменної події у багатовіковій історії національного державотворення, з метою засвідчення поваги до подвигу борців за свободу, незалежність і територіальну цілісність, єднання суспільства у справі розбудови України як високорозвиненої європейської держави.

24 серпня 1991 р. Верховною Радою УРСР було проголошено незалежність України. На мапі світу з'явилась нова держава, самостійний суб'єкт міжнародного права. Відповідно до демократичних традицій 1 грудня 1991 р. громадяни України на Всеукраїнському референдумі підтримали Акт проголошення незалежності України.

У 2021 р. вшановуються **100-ті роковини голодомору 1921-1922 років в Україні.**

У 1921 р. сильна посуха спричинила неврожай на півдні України, у Криму, Сибіру та північному Казахстані, на північному Кавказі, Кубані, Поволжі, південному Уралі. За результатами урожаю зернових Україна у 1921 р. була лише на одну третину забезпечена хлібом. Загальна кількість голодуючих взимку 1922 р. досягала 30 млн осіб. З них в Україні за даними Комітету Нансена голодувало 8 млн. Незважаючи на це, більшовицька влада проводила в Україні реквізиційну політику щодо хлібозаготівель навіть у вражених посухою регіонах. Зерно масово відправлялось у Радянську Росію та продавалось за кордон. Для “допомоги голодуючим Поволжя” були вилучені цінності з українських церков. Також в Україну із російських губерній були переведені частини Червоної армії для забезпечення армії продовольством, проведення продрозкладки та боротьбу із масовим селянським повстанським рухом, який охопив Україну у відповідь на злочинні дії влади.

Кількість померлого у голодомор 1921–1922 рр. населення України не встановлено. Про масштаби трагедії можуть свідчити дані книг державної реєстрації актів цивільного стану, так у Херсоні за січень-березень 1922 р. народилось 918 осіб, а померло 5405.

МІЖНАРОДНІ, ДЕРЖАВНІ, ПРОФЕСІЙНІ ТА ГОЛОВНІ ЦЕРКОВНІ СВЯТА

Січень

- 1 – Новий рік
- Всесвітній день миру
- 2 – День в'язня
- 7 – Різдво Христове. *Закон УРСР від 20.03.1991 № 871–XII*
- 10 – День метро
- 14 – День Святого Василя Великого
- 19 – Богоявлення (Хрещення) Господнє. Водохреща
- 20 – День Автономної Республіки Крим
- 22 – День Соборності України (1919). *Указ Президента України від 13.11.2014 № 871/2014*
- 24 – День зовнішньої розвідки України. *Указ Президента України від 22.11.2018 №381/2018*
- 26 – Міжнародний день митних служб
- 27 – Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту
- 28 – Міжнародний день захисту персональних даних
- 29 – День пам'яті Героїв Крут (1918). *Указ Президента України від 15.01.2007 № 15/2007*

Лютий

- 2 – Всесвітній день водно-болотних угідь
- 4 – Всесвітній день боротьби проти раку
- 9 – Міжнародний день безпеки в Інтернеті
- 11 – Всесвітній день хворого
- 13 – Всесвітній день радіо
- 14 – День Святого Валентина
- 15 – Міжнародний день дітей, хворих на рак
- День вшанування учасників бойових дій на території інших держав.
Указ Президента України від 11.02.2004 № 180/2004
- Стрітення Господнє
- 20 – Всесвітній день соціальної справедливості
- День Героїв Небесної Сотні. *Указ Президента України від 11.02.2015 № 69/2015*
- 21 – Міжнародний день рідної мови
- 22 – Міжнародний день підтримки жертв злочинів

Березень

- 1 – Всесвітній день цивільної оборони
- 3 – Всесвітній день дикої природи
- Всесвітній день письменника
- 8 – Міжнародний жіночий день (Міжнародний день прав жінок і миру)
- Масляна
- 9 – День народження Тараса Григорович Шевченка (1814–1861), українського поета, художника, мислителя
- 13 – День землевпорядника. *Указ Президента України від 11.12.1999 № 1556/99*
- 14 – Міжнародний день планетаріїв
- День українського добровольця. *Постанова Верховної Ради України від 17.01.2017 № 1822–VIII*
- 15 – Всесвітній день захисту прав споживача
- 20 – Міжнародний день щастя
- 21 – Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації
- Міжнародний день лісів
- Міжнародний день людини з синдромом Дауна
- Всесвітній день домашнього господарства
- День працівників ЖКГ і побутового обслуговування населення. *Указ Президента України від 15.02.1994 № 46/94 зі змінами від 19.05.1995 № 385/95*
- 22 – Міжнародний день таксиста
- Всесвітній день водних ресурсів (Всесвітній день води)
- 23 – Всесвітній день метеоролога
- 24 – Всесвітній (і всеукраїнський) день боротьби із захворюванням на туберкульоз. *Указ Президента України від 22.03.2002 № 290/2002*
- 25 – Міжнародний день солідарності з жертвами рабства та трансатлантичної работоргівлі
- День Служби безпеки України. *Указ Президента України від 22.03.2001 № 193/2001*
- 26 – День Національної гвардії України. *Указ Президента України від 18.03.2015 № 148/2015*
- 27 – Міжнародний день театру

Квітень

- 1 – День сміху
- Міжнародний день птахів
- 2 – Всесвітній день поширення інформації щодо проблем аутизму
- Міжнародний день дитячої книги
- 4 – День створення НАТО
- Міжнародний день просвіти з питань мінної безпеки та допомоги в діяльності щодо розмінування
- День геолога. *Указ Президента України від 07.02.1995 № 110/95*
- 7 – Всесвітній день здоров'я
- Благовіщення Пресвятої Богородиці
- 11 – Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів
- 12 – Всесвітній день авіації і космонавтики
- День працівників ракетно-космічної галузі України. *Указ Президента України від 13.03.1997 № 230/97*
- День скаута в Україні
- 17 – День пожежної охорони. *Указ Президента України від 11.10.2013 № 555/2013*
- День довкілля. *Указ Президента України від 06.08.1998 № 855/98*
- 18 – Міжнародний день пам'яток і визначних місць
- День пам'яток історії та культури. *Указ Президента України від 23.08.1999 № 1062/99*
- 21 – Міжнародний день секретаря
- Всесвітній день творчості та інноваційної діяльності
- 22 – Міжнародний день Землі
- 23 – Всесвітній день книги і авторського права
- 25 – Всесвітній день споріднених міст
- Вхід Господній в Єрусалим (Вербна неділя)
- 26 – Міжнародний день інтелектуальної власності
- День Чорнобильської трагедії (1986)
- 28 – Всесвітній день охорони праці
- 29 – Міжнародний день пам'яті всіх жертв застосування хімічної зброї
- 30 – День прикордонника України. *Указ Президента України від 27.04.2018 № 111/2018*

Травень

- 1 – День праці. *Закон України від 16.11.2017 № 2211–VIII*
- 2 – Пасха Христова. Великдень. *Закон УРСР від 20.03.1991 № 871–XII*
- 3 – Всесвітній день свободи преси
- 5 – Міжнародний день боротьби за права інвалідів
- 6 – День піхоти. *Указ Президента України від 19.04.2019 № 152/2019*
- 8 – Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця
- День пам'яті та примирення. *Указ Президента України від 24.03.2015 № 169/2015*
- 9 – День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. *Закон України від 09.04.2015 № 315–VIII*
- День Матері. *Указ Президента України від 10.05.1999 № 489/99*
- День науки. *Указ Президента України від 14.02.1997 № 145/97*
- День Європи. *Указ Президента України від 19.04.2003 № 339/2003*
- 12 – Всесвітній день медичної сестри
- 16 – День пам'яті жертв політичних репресій. *Указ Президента України від 21.05.2007 № 431/2007*
- 17 – Всесвітній день електрозв'язку та інформаційного суспільства
- 18 – Міжнародний день музеїв
- День боротьби за права кримськотатарського народу. *Указ Президента України від 16.05.2014 № 472/2014*
- День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу. *Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 № 792–VIII*
- День резервіста України. *Указ Президента України від 19.04.2019 № 154/2019*
- 20 – День банківських працівників. *Указ Президента України від 06.03.2004 № 316/2004*
- День вишиванки
- 22 – Міжнародний день біологічного різноманіття
- 23 – День морської піхоти України. *Указ Президента України від 23.05.2018 № 145/2018*
- 24 – Європейський день парків
- День слов'янської писемності і культури. *Указ Президента України від 17.09.2004 № 1096/2004*
- День Рівноапостольних Кирила і Мефодія
- 29 – Міжнародний день миротворців ООН
- День працівників видавництв, поліграфії і книгорозповсюдження. *Указ Президента України від 25.05.1999 № 563/99*
- 30 – День хіміка. *Указ Президента України від 07.05.1994 № 219/94*
- 31 – Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням

Червень

- 1 – Міжнародний (і всеукраїнський) день захисту дітей. *Указ Президента України від 30.05.1998 № 568/98*
- 4 – Міжнародний день безневинних дітей – жертв агресії
- 5 – Всесвітній день охорони навколишнього середовища
- 6 – День журналіста. *Указ Президента України від 25.05.1994 № 251/94*
 - День працівників місцевої промисловості. *Указ Президента України від 20.08.2002 № 726/2002*
 - День працівників водного господарства. *Указ Президента України від 18.03.2003 № 226/2003*
- 10 – Вознесіння Господнє
- 12 – Всесвітній день боротьби з дитячою працею
День працівника фондового ринку. *Указ Президента України від 11.03.2008 № 202/2008*
- 13 – День працівників легкої промисловості. *Указ Президента України від 9.06.1994 № 285/94*
- 14 – Всесвітній день донорів крові
- 17 – Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухами
- 19 – День фермера. *Указ Президента України від 18.06.2020 № 234/2020*
- 20 – Всесвітній день біженців
 - День медичного працівника. *Указ Президента України від 03.06.1994 № 281/94*
 - День батька. *Указ Президента України від 18.05.2019 № 274/2019*
 - Трійця. *Закон УРСР від 20.03.1991 № 871–XII*
- 22 – День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. *Указ Президента України від 17.11.2000 № 1245/2000*
- 23 – День Державної служби. *Указ Президента України від 4.04.2003 № 291/2003*
- 25 – Міжнародний день моряка
 - День митника України. *Указ Президента України від 25.06.2000 № 251/2020*
- 26 – Міжнародний день на підтримку жертв тортур
 - Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їхнім незаконним обігом
- 27 – День молоді. *Указ Президента України від 22.06.1994 № 323/94*
 - День молодіжних та дитячих громадських організацій. *Указ Президента України від 27.06.2008 № 599/2008 зі змінами від 24.06.2011 № 600/2011*
- 28 – День Конституції України (1996). *Закон України від 28.06.1996 № 256/96*

Липень

- 1 – День архітектури України. *Указ Президента України від 17.06.1995 № 456/95*
- 2 – Міжнародний день спортивного журналіста
- День податківця України. *Указ Президента України від 25.06.2000 № 252/2020*
- 3 – Міжнародний день кооперативів
- 4 – День судового експерта. *Указ Президента України від 10.06.2009 № 424/2009*
- День Військово-Морських Сил Збройних Сил України. *Указ Президента України від 12.06.2015 № 331/2015*
- День працівників морського та річкового флоту. *Указ Президента України від 12.06.2015 № 332/2015*
- День Національної поліції України. *Указ Президента України від 09.12.2015 № 693/2015 зі змінами від 04.04.2018 № 97/2018*
- 7 – День працівника природно-заповідної справи. *Указ Президента України від 18.08.2009 № 629/2009*
- 8 – День родини. *Указ Президента України від 30.12.2011 № 1209/2011*
- 11 – Всесвітній день народонаселення
- День рибалки. *Указ Президента України від 22.06.1995 № 464/95*
- 15 – День українських миротворців. *Постанова Верховної Ради України від 21.05.2013 № 292–VII*
- 16 – День прийняття Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України (1990)
- День бухгалтера та аудитора. *Указ Президента України від 18.06.2004 № 662/2004 зі змінами від 20.04.2018 № 103/2018*
- 18 – День працівників металургійної та гірничодобувної промисловості. *Указ Президента України від 27.06.2006 № 584/2006*
- 20 – День шахів в Україні. *Постанова Верховної Ради України від 01.11.2011 № 3985–VI*
- 24 – День Святої Рівноапостольної Ольги, Великої княгині Київської
- 25 – День працівників торгівлі. *Указ Президента України від 05.06.1995 № 427/95*
- 28 – Всесвітній день боротьби з гепатитом
- День Хрещення Київської Русі-України. *Указ Президента України від 25.07.2008 № 668/2008*
- День Рівноапостольного Великого князя Володимира, Хрестителя України-Русі
- 29 – День Сил спеціальних операцій Збройних Сил України. *Указ Президента України від 26.07.2016 № 311/2016*

Серпень

- 1 – День Повітряних Сил Збройних Сил України. *Указ Президента України від 27.06.2007 № 579/2007*
- 6 – Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї
- 8 – День будівельника. *Указ Президента України від 22.07.1993 № 273/93*
 - День військ зв'язку України. *Указ Президента України від 01.02.2000 № 154/2000*
 - День працівників ветеринарної медицини України. *Указ Президента України від 01.11.2001 № 1035/2001*
- 9 – Міжнародний день корінних народів світу
- 14 – Перший Спас (Маковій)
- 15 – День археолога. *Указ Президента України від 06.08.2008 року № 694/2008*
- 19 – Всесвітній день гуманітарної допомоги
 - День пасічника. *Указ Президента України від 15.08.1997 № 815/97*
 - Преображення Господнє. Другий Спас
- 21 – Всесвітній день бездомних тварин
- 23 – Європейський День пам'яті жертв сталінізму і фашизму
 - День Державного прапора України. *Указ Президента України від 23.08.2004 № 987/2004*
- 24 – День незалежності України (1991). *Закон України від 05.06.1992 № 2417–XII*
- 28 – День авіації України. *Указ Президента України від 16.08.1993 № 305/93 за змінами від 10.02.1996 № 119/96*
 - Успіння Пресвятої Богородиці
- 29 – Міжнародний день дій проти ядерних випробувань
 - День шахтаря. *Указ Президента України від 16.08.1993 № 304/93*
 - День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. *Указ Президента України від 23.08.2019 № 621/2019*
- 30 – Міжнародний день жертв насильницьких зникнень

Вересень

- 1 – День знань
- 2 – День нотаріату. *Указ Президента України від 22.02.2010 № 211/2010*
- 5 – День підприємця. *Указ Президента України від 05.10.1998 № 1110/98*
- 8 – Міжнародний день солідарності журналістів
– Міжнародний день письменності (грамотності)
- 11 – День фізичної культури і спорту. *Указ Президента України від 29.06.1994 № 340/94*
– День українського кіно. *Указ Президента України від 12.01.1996 № 52/96*
- 12 – День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості. *Указ Президента України від 12.08.1993 № 302/93*
– День танкістів. *Указ Президента України від 29.08.1997 № 922/97*
- 15 – Міжнародний день демократії
- 16 – Міжнародний день збереження озонового шару
- 17 – День рятувальника. *Указ Президента України від 12.09.2008 № 830/2008*
– День безпеки пацієнтів. *Президента України від 04.09.2019 № 648/2019*
- 18 – День винахідника і раціоналізатора. *Указ Президента України від 16.08.1994 № 443/94*
– День фармацевтичного працівника. *Указ Президента України від 07.09.1999 № 1128/99*
- 19 – День працівника лісу. *Указ Президента України від 28.08.1993 № 356/93*
- 21 – Міжнародний день миру
– Різдво Пресвятої Богородиці
- 22 – День партизанської слави. *Указ Президента України від 30.10.2001 № 1020/2001*
- 26 – Всесвітній день контрацепції
– Європейський день мов
– День машинобудівника України. *Указ Президента України від 08.09.1993 № 361/93*
- 27 – Всесвітній (і всеукраїнський) день туризму. *Указ Президента України від 21.09.1998 № 1047/98*
– Воздвиження Хреста Господнього
- 30 – Всесвітній день моря
– Всеукраїнський день бібліотек. *Указ Президента України від 14.05.1998 № 471/98*
– День усиновлення. *Указ Президента України від 27.11.2008 № 1088/2008*

Жовтень

- 1 – Міжнародний день музики
- Міжнародний день людей похилого віку
- День ветерана. *Указ Президента України від 24.09.2004 № 1135/2004*
- 2 – Міжнародний день боротьби проти насилля
- 3 – День працівників освіти України. *Указ Президента України від 11.09.1994 № 513/94*
- День територіальної оборони України. *Указ Президента України від 30.09.2020 № 417/2020*
- 4 – Міжнародний день житла
- 5 – Всесвітній день учителів
- 8 – День юриста. *Указ Президента України від 16.09.1997 № 1022/97*
- 9 – Міжнародний поштовий день
- 10 – Всесвітній день психічного здоров'я
- День художника. *Указ Президента України від 09.10.1998 № 1132/98*
- День працівників стандартизації та метрології України. *Указ Президента України від 08.10.2002 № 910/2002*
- День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби України. *Указ Президента України від 05.10.2004 № 1178/2004*
- 13 – Міжнародний день зі зменшення небезпеки стихійних лих
- 14 – День українського козацтва. *Указ Президента України від 07.08.1999 № 966/99*
- День захисника України. *Закон України від 05.03.2015 № 238–VIII*
- Покрова Пресвятої Богородиці
- 16 – Всесвітній день продовольства
- День працівників целюлозно-паперової промисловості України. *Указ Президента України від 01.10.2008 № 885/2008*
- 17 – Міжнародний день боротьби за ліквідацію злиднів
- День працівників харчової промисловості України. *Указ Президента України від 08.08.1995 № 714/95*
- 20 – Всеукраїнський день боротьби з захворюванням на рак молочної залози. *Указ Президента України від 17.01.2005 № 42/2005*
- 24 – День Організації Об'єднаних Націй
- 25 – Європейський день цивільного права
- 28 – День визволення України від фашистських загарбників. *Указ Президента України від 20.10.2009 № 836/2009*
- 31 – Міжнародний день Чорного моря
- День автомобіліста і дорожника України. *Указ Президента України від 13.10.1993 № 452/93 зі змінами від 22.10.1997 № 1173/97*

Листопад

- 1 – День народження Європейського Союзу
- 2 – Міжнародний день припинення безкарності за злочини проти журналістів
- 3 – День ракетних військ і артилерії України. *Указ Президента України від 31.10.1997 № 1215/97*
 - День інженерних військ України. *Указ Президента України від 27.10.1999 № 1399/99*
- 4 – День залізничника України. *Указ Президента України від 15.07.1993 № 257/93 зі змінами від 11.12.2002 № 1140/2002*
- 6 – Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів
- 7 – День працівника соціальної сфери України. *Указ Президента України від 13.04.1999 № 374/99*
- 9 – День української писемності та мови. *Указ Президента України від 06.11.1997 № 1241/97*
 - Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва. *Указ Президента України від 30.12.2013 № 717/2013*
 - День Преподобного Нестора Літописця Київського
- 14 – День виноградаря і винороба. *Указ Президента України від 22.09.2020 № 403/2020*
- 16 – Міжнародний день толерантності
 - День працівників радіо, телебачення та зв'язку. *Указ Президента України від 11.11.1994 № 667/94*
- 17 – Міжнародний (і всеукраїнський) день студента. *Указ Президента України від 16.06.1999 № 659/99*
- 18 – День сержанта Збройних Сил України. *Указ Президента України від 19.04.2019 № 153/2019*
- 19 – День працівників гідрометеорологічної служби України. *Указ Президента України від 11.03.2003 № 208/2003*
 - День скловиробника України. *Указ Президента України від 09.12.2003 № 1417/2003*
- 21 – Всесвітній день телебачення
 - День працівників сільського господарства України. *Указ Президента України від 07.10.1993 № 428/93*
 - День Гідності та Свободи. *Указ Президента України від 13.11.2014 № 872/2014*
 - День Десантно-штурмових військ Збройних Сил України. *Указ Президента України від 21.11.2017 № 380/2017*
- 25 – Міжнародний день боротьби з насильством проти жінок
- 27 – Всесвітній день інформації
 - День пам'яті жертв голодоморів. *Указ Президента України від 26.11.1998 № 1310/98 зі змінами від 21.05.2007 № 431/2007*

Грудень

- 1 – Всесвітній день боротьби зі СНІДом
- День працівників прокуратури України. *Указ Президента України від 02.11.2000 № 1190/2000*
- 2 – Міжнародний день боротьби за скасування рабства
- 3 – Міжнародний день людей з інвалідністю
- 4 – Введення в храм Пресвятої Богородиці
- 5 – Міжнародний день волонтерів
- День працівників статистики в Україні. *Указ Президента України від 02.12.2002 № 1120/2002*
- 6 – День Збройних Сил України. *Постанова Верховної Ради України від 19.10.1993 № 3528–XII*
- 7 – Міжнародний день цивільної авіації
- День місцевого самоврядування в Україні. *Указ Президента України від 25.11.2000 № 1250/2000*
- 9 – Міжнародний день боротьби з корупцією
- 10 – Міжнародний день захисту прав людини
- 12 – День Сухопутних військ України. *Указ Президента України від 18.10.1997 № 1167/97*
- День благодійництва. *Указ Президента України від 13.12.2007 № 1220/2007*
- 14 – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. *Указ Президента України від 10.11.2006 № 945/2006*
- 15 – День працівників суду України. *Указ Президента України від 08.12.2000 № 1318/2000*
- 17 – День працівника державної виконавчої служби України. *Указ Президента України від 22.07.2009 № 569/2009*
- 18 – Міжнародний день мігрантів
- 19 – День адвокатури України. *Указ Президента України від 02.12.2002 № 1121/2002*
- День святого Миколая Чудотворця
- 22 – День енергетика України. *Указ Президента України від 12.11.1993 № 522/93*
- День працівників дипломатичної служби України. *Указ Президента України від 21.11.2005 № 1639/2005*
- 24 – День працівників архівних установ України. *Указ Президента України від 30.10.1998 № 1200/98*
- 25 – Різдво Христове. *Закон України від 16.11.2017 № 2211–VIII*

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ В ІСТОРІЇ КРАЮ

Січень

- 8 – 55 років (1966) від створення державного арбітражу при виконкомі обласної ради депутатів трудящих (нині – Господарський суд Херсонської області)
- 15 – 50 років (1971) від створення обласної організації Національної спілки художників України
- 18 – 30 років (1991) від створення державної служби зайнятості області (нині – обласний центр зайнятості)

Лютий

- 7 – 35 років (1986) від заснування меморіального музею-квартири письменника Б. А. Лавренюва (нині – у складі обласного краєзнавчого музею)
- 8 – 100 років (1921) від створення Державного степового заповідника “Чаплі” на базі народного заповідного парку Асканія-Нова (нині – Біосферний заповідник “Асканія-Нова” імені Ф. Е. Фальц-Фейна Національної академії аграрних наук України)

Березень

- 27 – 25 років (1996) від створення Центру підвищення кваліфікації державних службовців (нині – регіональний центр підвищення кваліфікації)
- 30 – 55 років (1966) від заснування школи № 47 м. Херсон (нині – загальноосвітня школа № 47 Херсонської міської ради)

Квітень

- 2 – 100 років (1921) від створення мережі архівних установ Херсонської області
- 26 – 25 років (1996) від створення служби у справах неповнолітніх (нині – Служба у справах дітей обласної державної адміністрації)
- 27 – 65 років (1956) від закладки парку у м. Херсон на території колишньої фортеці у валах (нині – парк “Херсонська фортеця”)
- 28 – 50 років (1971) від відкриття пам'ятника Т. Г. Шевченку в м. Херсон (скульптор Білокур І.Г., архітектор Тарасов Ю.П.)

Травень

- 17 – 235 років (1786) від освячення Свято-Катерининського (Спаського) собору в м. Херсон (нині – у віданні УПЦ МП)
- 30 років (1991) від заснування Центру освіти молоді Херсонської міської ради
- 21 – 75 років (1946) від заснування Херсонського судно-механічного технікуму (з 1954 р. – імені Ф. Ф. Ушакова, нині – у складі Морського фахового коледжу Херсонської державної морської академії)
- 30 років (1991) від заснування школи-ліцея мистецтв на базі середньої школи № 58 м. Херсон (нині – Таврійський лицей мистецтв Херсонської міської ради)
- 24 – 30 років (1991) від заснування у м. Херсон школи № 57 (нині – спеціалізована школа № 57 з поглибленим вивченням іноземних мов Херсонської міської ради)

Червень

- 1 – 55 років (1966) від відкриття гідропарку у м. Херсон
- 9 – 60 років (1961) від віднесення Білої Криниці до категорії селищ міського типу
- 25 – 70 років (1951) від відведення земельної ділянки під житлове будівництво Херсонського бавовняного комбінату (нині – мікрорайон ХБК м. Херсон)
- 30 – 60 років (1961) від присвоєння імені Бориса Лавреньова середній школі № 20 м. Херсон (з 1996 р. – гімназія № 20 імені Бориса Лавреньова Херсонської міської ради)

Липень

- 4 – 35 років (1986) від введення в експлуатацію будівлі школи № 44 м. Херсон (нині – загальноосвітня школа № 44 Херсонської міської ради)
- 16 – 75 років (1946) від створення обласної організації Українського товариства мисливців і рибалок

Серпень

- 15 – 55 років (1966) від відведення земельної ділянки для житлового району робітників суднобудівної промисловості на Карантинному острові (нині – мікрорайон Корабел м. Херсон)
- 28 – 185 років (1836) від освячення Свято-Духівської (Привозної) церкви м. Херсон (нині – Свято-Духівський кафедральний собор УПЦ МП)

Вересень

- 24 – 30 років (1991) від підняття національного прапора України на будівлі Новокаховської міської ради
- 27 – 65 років (1956) від початку будівництва ретрансляційної телевізійної станції у м. Херсон (нині – Херсонська філія Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення)

Жовтень

- 9 – 60 років (1961) від введення в експлуатацію будівлі школи с. Кіндійка (нині – загальноосвітня школа № 18 Херсонської міської ради)
- 3 – 30 років (1991) від організації медико-санітарної експертизи в області (нині – обласний центр медико-соціальної експертизи Херсонської обласної ради)
- 27 – 60 років (1961) від віднесення смт Скадовськ до категорії міст
- 30 – 65 років (1956) від заснування будинку інвалідів в селі Комишани Білозерського району (нині – психоневрологічний будинок-інтернат Херсонської обласної ради у смт Комишани м. Херсон)

Листопад

- 2 – 45 років (1976) від створення Централізованої системи міських бібліотек м. Херсон (нині – Херсонська централізована бібліотечна система)
- 5 – 25 років (1996) від створення обласної інспекції по охороні пам'яток історії та культури (нині – обласна інспекція по охороні пам'яток історії та культури управління культури обласної державної адміністрації)
- 15 – 65 років (1956) від віднесення смт Цюрупинськ до категорії міст (нині – місто Олешки)
- 24 – 60 років (1961) від відкриття у м. Херсон першого широкоформатного кінотеатру “Україна”
- 27 – 70 років (1951) від встановлення перших автоматичних світлофорів у м. Херсон
- 29 – 55 років (1966) від створення обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури

Грудень

- 15 – 65 років (1956) від віднесення Білозерки, Великої Лепетихи, Великої Олександрівки, Горностаївки, Іванівки, Нововоронцовки, Чаплинки та Дніпрян до селищ міського типу
- 27 – 30 років (1991) від підняття національного прапора України на будівлі Херсонської обласної ради

У 2021 році виповнюється:

- 465 років (1556) від захоплення запорозькими козаками на чолі з Д. Вишневецьким турецької фортеці Іслам-Кермен (поблизу сучасного м. Каховка)
- 310 років (1711) від заснування Олешківської Січі, військово-адміністративного центру Війська Запорозького (1711–1728 рр.)
- 240 років (1781) від заснування Альт-Шведендорфа – першої іноземної (шведської) колонії на Херсонщині (нині – с. Зміївка Бериславського району)
- 230 років (1791) від заснування Корсунського монастиря (нині – територія Новокаховської міської ради)
- 155 років (1866) від відкриття перших шкіл для дітей трудового населення у м. Херсон – на Воєнному та Забалківському форштадтах
- 145 років (1876) від початку руху по залізничній колії Новоолексіївка – Генічеськ
- 140 років (1881) від рішення Херсонського губернського земського зібрання про використання української мови у народних школах
- 135 років (1886) від видання у м. Херсон україномовного альманаху “Степ”
- 125 років (1896) від будівництва у м. Херсон будівлі Гоголівського училища на Сухарному форштадті (нині – загальноосвітня школа № 5 Херсонської міської ради)
- 120 років (1901) від заснування у м. Херсон приватної жіночої прогімназії Тюльпанової Г.В. (нині – загальноосвітня школа № 34 Херсонської міської ради)
- 95 років (1926) від утворення Високопільського німецького національного району Херсонської округи

ЮВІЛЕЇ ВИДАТНИХ ХЕРСОНЦІВ

Січень

- 14 – 100 років від дня народження Авдальяна Михайла Мелконовича (Мегердич Міркуновича) (1921–1989), херсонського краєзнавця, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4009, оп. 14)

Лютий

- 18* – 165 років від дня народження Русової Софії Федорівни (1856–1940), українського громадського і культурно-освітнього діяча, життя і діяльність якої пов'язані із м. Херсоном, ім'ям якої названі вулиці населених пунктів області
- 20 – 100 років від дня народження Суркова Василя Олександровича (1921–1997), доктора біологічних наук, професора, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4003, оп. 5)

Березень

- 17 – 100 років від дня народження Скадовського Бориса Сергійовича (1921–2011), Почесного громадянина міста Скадовська, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4097, оп. 4)
- 30 – 120 років від дня народження Федорова Олексія Федоровича (1901–1989), двічі Героя Радянського Союзу, радянського державного і партійного діяча, Почесного громадянина міста Херсона

Квітень

- 5 – 85 років від дня народження Пентилюк Марії Іванівни (1936), доктора педагогічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, Відмінника освіти України, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4003, оп. 19)
- 23 – 130 років від дня народження Наливайка Георгія Яковича (1891–1973), інженера водного транспорту, Почесного полярника, Почесного працівника морського флоту, уродженця с. Нова Маячка, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-3833)

* Всі дати наведені за новим стилем.

Травень

- 12 – 95 років від дня народження Степанова Миколи Дмитровича (1926–2009), херсонського фотохудожника, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4106)
- 25 – 75 років від дня народження Москаленка Віталія Афанасійовича (1946), журналіста, фоторепортера, уродженця м. Херсона, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-3378, оп. 27)
- 31 – 100 років від дня народження Файнштейна Давида Ілліча (Ізраїльовича) (1921–2008), херсонського журналіста, уродженця м. Каховка, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-3378, оп. 6)

Червень

- 16 – 80 років від дня народження Жураховського Володимира Павловича (1941), херсонського тренера, Заслуженого працівника фізичної культури і спорту України, Заслуженого тренера СРСР та України з веслування на байдарках і каное

Липень

- 17 – 130 років від дня народження Лавреньова (Сергеєва) Бориса Андрійовича (1891–1959), радянського письменника, уродженця м. Херсон

Серпень

- 24 – 80 років від дня народження Скробіна Юрія Борисовича (1941–1995), доктора технічних наук, професора, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4003, оп. 12)

Вересень

- 13 – 295 років від дня народження Говарда Джона (1726–1790), англійського філантропа, гуманіста, громадського діяча, пам'ятник якому встановлено у м. Херсон
- 27 – 60 років від дня народження Голобородька Ярослава Юрійовича (1961), доктора філологічних наук, професора, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4044, оп. 3)

Жовтень

- 2 – 150 років від дня народження Іванова Михайла Федоровича (1871–1935), вченого-селекціонера у галузі тваринництва, організатора зоотехнічної дослідної станції в Асканії-Нова (нині – Інститут тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова “Асканія-Нова” – Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства Національної академії аграрних наук України)
- 19 – 65 років від дня народження Сухопарова Сергія Михайловича (1956), херсонського літературознавця, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4023)

Листопад

- 1 – 160 років від дня народження Дніпрової Чайки (Василевської Людмили Олексіївни) (1861–1927), української письменниці, громадського діяча, члена херсонської української громади, ім'я якої носить Херсонська обласна бібліотека для дітей
- 7 – 80 років від дня народження Лятецької Людмили Володимирівни (1941–2020), херсонської лікарки, Героя України, Заслуженого лікаря України
- 21 – 90 років від дня народження Вірлича Августа Ернестовича (1931–2017), херсонського журналіста, краєзнавця, Почесного громадянина міста Херсона, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-3378, оп. 4)

Грудень

- 13 – 70 років від дня народження Шумаріної (Юрковець) Тамари Аркадіївни (1951), актриси Херсонського академічного обласного театру ляльок, Заслуженої артистки України, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4032, оп. 2)
- 19 – 75 років від дня народження Макарова Сергія Вікторовича (1946), херсонського краєзнавця, колекціонера, фотохудожника, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-4045)
 - 95 років від дня народження Василя Луб'янського (Шевченка Василя Никаноровича) (1926–1998), херсонського письменника і журналіста, фондоутворювача держархіву області (ф. Р-3378, оп. 15)

Державним архівом Херсонської області надається юридичним особам та громадянам ряд послуг, а саме:

- виконання запитів соціально-правового, тематичного, персонального (біографічних/генеалогічних) та майнового характеру;
- консультування користувачів читального залу архіву щодо самостійних досліджень різноманітної тематики за архівними документами;
- експонування документів (або їх копій) на виставках;
- упорядкування документів підприємств, установ, організацій;
- підготовка документів для передачі на державне зберігання;
- ремонт документів, палітурні роботи.

Укладач: І. Ю. Сінкевич
Відповідальний за випуск: Г. Б. Проценко
Комп'ютерний набір і макет: І. Ю. Сінкевич

Державний архів Херсонської області
вул. Ярослава Мудрого, 3, м. Херсон, 73003
тел./факс (0552) 22 58 95
<http://kherson.archives.gov.ua>
e-mail: oblarhiv@khoda.gov.ua

Приймальні дні:
понеділок – 8⁰⁰ – 17⁰⁰
п'ятниця – 8⁰⁰ – 15⁴⁵